

SAOPŠTENJE 93/2022

Datum objave:
1.7.2022.

Preliminarni podaci

Biljna proizvodnja

2021. godina

Korišćeno poljoprivredno zemljište u 2021. godini iznosi 255 564,4 ha, što u odnosu na 2020. godinu predstavlja pad od 0,9%. U ukupnom korišćenom poljoprivrednom zemljištu preovladavaju površine višegodišnjih livada i pašnjaka sa učešćem od 94,3%, dok su oranice zastupljene sa 2,7%, stalni zasadi 2,2% i okućnice 0,8%. U odnosu na 2020. godinu površina višegodišnjih livada i pašnjaka bilježi pad za 0,9%, oranica za 2,4%, stalnih zasada za 0,2% i okućnica 1,1%.

Ukupna proizvodnja kukuruza za zrno u 2021. godini iznosila je 2 631,4 t, što je za 3,3% više u odnosu na 2020. godinu. Povećanje proizvodnje bilježe i sljedeće kulture: crni luk (za 1,4%), paradajz (za 1,0%), krastavac (za 2,2%), lubenice (za 9,3%) i dinje (za 11,1%).

U odnosu na 2020. godinu povećana je ukupna proizvodnja: šljive (za 5,0%), jabuke (za 5,8%), kruške (za 2,0%), breskve (za 2,1%) i masline (za 26,3%), dok se smanjila proizvodnja mandarine (za 4,0%).

Ukupna proizvodnja grožđa u 2021. godini povećana je za 7,5% u odnosu na prethodnu godinu.

Grafik 1. Korišćeno poljoprivredno zemljište

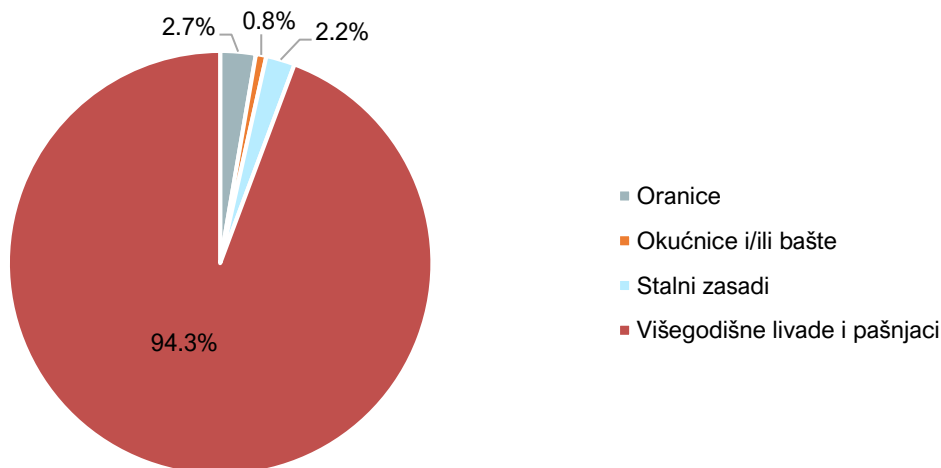

Tabela 1. Korišćeno poljoprivredno zemljište po kategorijama

	2020	2021	Indeksi 2021 2020
Korišćeno poljoprivredno zemljište	257 949,8	255 564,4	99,1
Oranice	7 055,3	6 884,4	97,6
žita za zrno	2 299,1	2 279,1	99,1
krompir	1 709,5	1 619,9	94,8
povrće, lubenice i dinje	1 258,1	1 248,7	99,3
krmno bilje	1 554,2	1 503,0	96,7
ostalo bilje na oranicama i ugari	234,4	233,7	99,7
Okućnice i/ili bašte	2 038,8	2 015,7	98,9
voće	748,3	748,5	100,0
vinogradi	113,8	111,6	98,1
krompir	546,8	524,3	95,9
povrće	629,9	631,3	100,2
Stalni zasadi	5 551,3	5 540,8	99,8
Voćnjaci	2 594,8	2 635,2	101,6
Voćnjaci-ekstenzivni	1 204,1	1 212,0	100,7
Voćnjaci-plantažni	1 390,7	1 423,2	102,3
Vinogradi-plantažni	2 888,0	2 834,9	98,2
Rasadnici	68,5	70,7	103,2
Višegodišnje livade i pašnjaci	243 304,4	241 123,5	99,1

Tabela 2. Proizvodnja žita, krompira i krmnog bilja na oranicama

	Požnjevena površina, ha		Indeksi 2021 2020	Proizvodnja, t		Indeksi 2021 2020	Prinos, t/ha	
	2020	2021		2020	2021		2020	2021
Pšenica	735,2	721,6	98,2	2 238,8	2 055,2	91,8	3,0	2,8
Raž	145,4	140,4	96,6	364,1	317,5	87,2	2,5	2,3
Ječam	327,8	318,4	97,1	934,4	872,0	93,3	2,9	2,7
Ovas	232,1	227,3	97,9	599,4	596,5	99,5	2,6	2,6
Kukuruz za zrno	610,4	619,7	101,5	2 547,0	2 631,4	103,3	4,2	4,2
Ostala žita za zrno	244,8	249,0	101,7	517,3	547,7	105,9	2,1	2,2
Krompir	1 707,5	1 613,0	94,5	29 460,5	27 546,8	93,5	17,3	17,1
Djetelina	360,9	341,1	94,5	2 671,1	2 573,9	96,4	7,4	7,5
Lucerka	343,9	348,7	101,4	2 667,2	2 641,5	99,0	7,8	7,6
Ostalo krmno bilje	992,7	992,7	100,0	13 030,3	12 664,7	97,2	13,1	12,8

Tabela 3. Ukupna proizvodnja povrća, lubenica, dinja i krompira

	Požnjevena površina, ha		Indeksi 2021 2020	Proizvodnja, t		Indeksi 2021 2020	Prinos, t/ha	
	2020	2021		2020	2021		2020	2021
Crni luk	133,3	136,2	102,2	2 611,4	2 647,5	101,4	19,6	19,4
Kupus	378,4	364,2	96,2	12 738,3	12 613,4	99,0	33,7	34,6
Paradajz	139,7	140,1	100,3	4 568,0	4 612,6	101,0	32,7	32,9
Paprika	224,0	225,5	100,7	5 411,4	5 295,5	97,9	24,2	23,5
Krastavac	66,7	66,6	99,9	2 185,3	2 233,5	102,2	32,8	33,5
Lubenice	406,4	406,6	100,0	15 870,1	17 347,5	109,3	39,1	42,7
Dinje	69,3	70,2	101,3	1 707,8	1 897,0	111,1	24,6	27,0
Krompir	2 254,2	2 137,3	94,8	39 301,9	36 700,7	93,4	17,4	17,2
Ostalo povrće	427,5	430,4	100,7	7 506,6	7 513,3	100,1	-	-
Pasulj	105,6	105,2	99,6	291,6	287,8	98,7	2,8	2,7

Tabela 4. Ukupna proizvodnja voća, citrusa i maslina

	2020		2021		Indeksi ukupne proizvodnje 2021 2020
	Proizvodnja - ukupno, t	Od toga proizvodnja na plantažama, t	Proizvodnja - ukupno, t	Od toga proizvodnja na plantažama, t	
Šljive	11 260,3	842,5	11 823,3	1 228,6	105,0
Jabuke	7 340,6	1 402,1	7 767,5	1 516,9	105,8
Kruške	2 207,9	359,5	2 252,2	347,3	102,0
Breskve	1 254,2	1 192,4	1 280,9	1 221,3	102,1
Mandarine	3 142,4	2 697,1	3 016,5	2 679,8	96,0
Masline	550,2	294,9	694,8	411,7	126,3

Tabela 5. Proizvodnja grožđa

	2020		2021		Indeksi ukupne proizvodnje 2021 2020
	Proizvodnja - ukupno, t	Od toga proizvodnja na plantažama, t	Proizvodnja - ukupno, t	Od toga proizvodnja na plantažama, t	
Ukupno	22 711,1	21 268,7	24 405,7	22 998,3	107,5

Tabela 6. Proizvodna sijena na livadama

	Površina, ha		Indeksi 2021 2020	Proizvodnja, t		Indeksi 2021 2020	Prinos, t/ha	
	2020	2021		2020	2021		2020	2021
Livade	73 390,6	72 966,8	99,4	229 227,6	223 977,2	97,7	3,1	3,1

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Istraživanje se sprovodi na osnovu Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike („Sl. list Crne Gore”, br. 18/12 i 47/19), a u skladu sa Godišnjim planom zvanične statistike za 2021. godinu („Sl. list Crne Gore”, br. 7/2021). Prilikom izrade Instrumenata za sprovođenje istraživanja o ostvarenim prinosima kasnih usjeva, voća i grožđa korišćena je Regulativa 543/2009 Evropskog parlamenta i Savjeta i Priručnik za sprovođenje godišnjih istraživanja statistike biljne proizvodnje.

Istraživanjem o ostvarenim prinosima kasnih usjeva, voća i grožđa prikupljaju se podaci o površinama poljoprivrednog zemljišta po kategorijama korišćenja, zasijanim i požnjevenim površinama po pojedinim usjevima, ostvarenoj proizvodnji ratarskih kultura, povrća, voća i grožđa.

Istraživanjem su obuhvaćene poljoprivredne organizacije (poljoprivredna preduzeća i zemljoradničke zadruge) i porodična poljoprivredna gazdinstva koja se bave biljnom proizvodnjom. Podaci za poljoprivredne organizacije (poljoprivredna preduzeća i zemljoradničke zadruge) prikupljani su izvještajnom metodom, a za porodična poljoprivredna gazdinstva anketnom metodom.

Korišćeno poljoprivredno zemljište obuhvata oranice, okućnice i/ili bašte, voćnjake, vinograde, rasadnike, livade i pašnjake bez obzira na tip vlasništva (vlastito zemljište ili zemljište uzeto u zakup).

Oranice su površine zemljišta koje se redovno obrađuju i usjevi se siju/sade prema određenom redosledu (plodored). Na oranicama se gaje žita, industrijsko bilje, krompir, krmno bilje, povrtarsko bilje, cvijeće i sjeme i rasad.

Okućnice i/ili bašte su površine na kojima se gaje biljne kulture (različite vrste povrća, krompir, voće i vinova loza) namijenjene za ishranu članova gazdinstva i uglavnom nijesu namijenjeni za prodaju. Samo povremeni višak proizvoda sa ovih površina prodaje se izvan gazdinstva.

U ostala žita za zrno uključena je: heljda, proso, sirak i dr.

U ostalo krmno bilje uključeno je: kukuruz za zelenu masu, travne smješe, travno djetelinske smješe, stočna repa i dr.

U ostalo bilje na oranicama uključeno je: industrijsko bilje, cvijeće i ukrasno bilje i proizvodnja sjemena i rasada.

Ostalo povrće uključuje: mrkvu, bijeli luk, karfiol, brokoli, kelj, salata, spanać, patlidžan, tikvice i dr.

Požnjevena površina je površina sa koje je požnjeven usjev i ubran prinos.

Plantažni voćnjaci su površine pod voćnim stablima sa određenim razmakom između redova i u redu. U njima se može vršiti mehanizovana obrada i po pravilu se sprovode ostale agrotehničke mjere.

Ekstenzivni voćnjaci su poluintenzivni ili ekstenzivni voćni zasadi namijenjeni uglavnom za sopstvenu potrošnju. Uključena su stabla koja se nalaze u dvorištima, na okućnicama, međama, uz puteve idr, kao i stabla različitih voćnih vrsta. Površina ekstenzivnih voćnjaka upisuje se samo ako površina nije upisana kao livada i u slučaju ako je ekonomska vrijednost voćnjaka veća.

Vinogradi su zasadi vinove loze namijenjeni za proizvodnju grožđa.

Plantažni vinogradi – površine pod vinovom lozom sa određenim razmakom između čokota, u kojima se može vršiti mehanizovana obrada i po pravilu sprovode se ostale agrotehničke mjere.

Rasadnici su površine zemljišta na kojima se uzgajaju mlade drvenaste biljke namijenjene za kasnije presađivanje, a obuhvataju: voćne sadnice, sadnice vinove loze, ukrasnog bilja i šumskog drveća.

Livade – zemljište koje se trajno (pet ili više godina) koristi za rast zelene stočne hrane i nije uključeno u plodored.

Pašnjaci – zemljište koje se koristi za ispašu stoke.

Prilikom korišćenja podataka navesti:

„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Biljna proizvodnja](#)